

Sprawozdanie

Z kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 34a w zw. z art. 5c pkt 3, art. 33 ust. 3 pkt 1-2 i ust. 4-6 ustawy o systemie oświaty z dnia 07.09.1991 r. w Gimnazjum nr 20 *im. o. Mariana Żelazka* ul. Główna 42, 61-007 Poznań. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 17.05.2017 r. do 22.05.2017 r. Kontrolę przeprowadziła Jadwiga Mazur, pracownik Biura Kontroli Urzędu Miasta Poznania. Kontrola ujęta jest w planie kontroli Biura Kontroli na rok 2017, zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Poznania. Kontrolę przeprowadzono w trybie i na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania. Zawiadomienie o kontroli oraz oświadczenie kontrolera **akta kontroli str.1-5**. Kontrolę przeprowadzono w trybie uproszczonym.

II. Cel kontroli

Celem kontroli jest ocena prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej, sprawdzenie rzetelności prowadzonej ewidencji dochodów i wydatków, sprawdzenie zgodności sporządzanych sprawozdań z ewidencją księgową oraz gospodarowanie mieniem.

Kontrolę przeprowadza się pod względem następujących kryteriów:

- legalności,
- gospodarności,
- celowości,
- rzetelności

III. Zakres kontroli oraz okres objęty kontrolą

Kontrola wewnętrznych regulacji i ich realizacja w kontrolowanej jednostce w 2016 roku.

Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla wybranych dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za okres od 01.06. 2016 r. do 30.06.2016 r.

Kontrolą objęto:

- stosowanie procedur kontroli dochodów i wydatków dokonywanych ze środków publicznych, w tym zgodności z planem finansowym,
- stosowanie zasad wstępnej oceny celowości ponoszonych wydatków,
- prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, badanie zgodności danych wykazanych w ww. sprawozdaniach z ewidencją księgową,

- prawidłowość ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych,
- zasady gospodarowania mieniem.

W toku czynności kontrolnych sprawdzono także:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z rejestrów sprzedaży i zakupu z deklaracją,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez Jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o obowiązujące w 2016 r. przepisy prawa.

IV. Przeprowadzone kontrole zewnętrzne realizacja wydanych zaleceń pokontrolnych

Na podstawie książki kontroli zewnętrznej znajdującej się w jednostce, kontroler ustalił, że w okresie ostatnich trzech lat w Gimnazjum nr 20 nie przeprowadzano kontroli finansowej.

V. Informacje ogólne o jednostce

Sprawdzenie wewnętrznych regulacji w zakresie gospodarki finansowo - księgowej Obowiązujących w kontrolowanej jednostce w 2016 roku w tym w zakresie podatku VAT.

1. Ustalenia szczegółowe.

1.1. Gimnazjum nr 20 prowadzi działalność organizacyjno - prawną w formie jednostki budżetowej w oparciu o Statut, który został przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 15.09.2015 r. Gospodarka finansowa prowadzona jest w oparciu o zasady określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w oparciu o przepisy wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy.

1.2. Zasady rachunkowości zostały wprowadzone zarządzeniem Dyrektora nr 1/2016 z dnia 4 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Zarządzeniem nr 2/2016 z dnia 31 grudnia 2016 r. wprowadzono zmiany do polityki rachunkowości. Zaktualizowane zostały przepisy wprowadzające politykę rachunkowości, przywołane we wcześniejszym zarządzeniu.

1.3. Gospodarkę finansową w Gimnazjum nr 20 w okresie objętym kontrolą regulowały niżej wymienione zarządzenia:

- Instrukcja kasowa. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 6-11.**
- Instrukcja sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 12-31.**

2 JCU

- Zarządzenie nr 1/2015 z dnia 1 stycznia 2015 r. dotyczące wprowadzenia procedur inwentaryzacyjnych.

Nieprawidłowości

W instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów str. 5 § 5 pkt 1 znalazł się zapis następującej treści (...) „ w zatwierdzaniu dokumentów bierze udział dyrektor i główny księgowy ” (...).Zapis ten jest niezgodny z postanowieniem art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, ponieważ głównemu księgowemu jednostki sektora finansów publicznych przypisane jest wykonywanie dyspozycji. Zatwierdzenie wydatku, czyli dyspozycja środkami pieniężnymi leży w kompetencji kierownika jednostki, i nie może być wykonywana przez osobę, w tym przypadku głównego księgowego, który wykonuje kasowo dyspozycję. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych może upoważnić inne osoby spośród pracowników do dysponowania środkami pieniężnymi, ale nie mogą to być osoby odpowiedzialne za wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. W związku z powyższym należy dokonać zmian w treści instrukcji poprzez wykreślenie zapisu upoważniającego głównego księgowego do zatwierdzania dokumentów.

2. Kierownictwo jednostki

2.1. Dyrektorem Gimnazjum nr 20 w okresie poddanym kontroli była **Pani Mariola Gluszcak**, która funkcję tą pełni od 2 września 2002 r. do chwili obecnej. Ostatnie powierzenie zarządzenie Nr 435/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 22.06.2012 r. Kopia ww. zarządzenia **akta kontroli str. 32.**

2.2. Główny księgowy jednostki

Na stanowisku głównego księgowego zatrudniony jest p. M. Cz. Pierwsza umowa o pracę została zawarta dnia 1 stycznia 2011 r. na czas określony do dnia 31 grudnia 2011 r. Kolejną umowę zawarto w dniu 1 stycznia 2012 r. na czas nieokreślony. Pan M.Cz. zatrudniony jest w wymiarze czasu pracy 0,25 etatu. Kontroler stwierdza na podstawie przedłożonej dokumentacji, że zatrudniony na stanowisku głównego księgowego p. M.Cz. spełnia wymogi ustalone dla stanowiska głównego księgowego wynikające z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W aktach osobowych głównego księgowego znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 27.03.2012 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” oraz zakres czynności i obowiązków służbowych. Dyrektor jednostki określił głównemu księgowemu obowiązki w zakresie:

- prowadzenia rachunkowości,
- wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,

- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności

Zakres obowiązków został podpisany przez głównego księgowego oraz dyrektora jednostki

Kopia dokumentu **akta kontroli str. 33-34.**

3. Gospodarowanie mieniem

3.1. Kontrolowana jednostka posiada uregulowaną formę prawną władania nieruchomością. Decyzją z dnia 16.04.2013 r. nr GN- XX.6844.2.1.2012 Prezydent Miasta Poznania orzekł o ustanowieniu trwałego zarządu na czas nieoznaczony na rzecz Gimnazjum nr 20. Do kontroli zagadnień dotyczących ewidencjonowania składników majątku oraz gospodarowania mieniem wykorzystano kwestionariusz kontroli, który wraz załącznikami włączono do **akt kontroli str. 35-77.**

Z kwestionariusza kontroli wynika, że:

- ewidencja składników majątku prowadzona jest na kontach wskazanych w zakładowym planie kont,
- stany ewidencyjne są zgodne tzn. wartość majątku ujęta w księgach inwentarzowych zgodna jest ewidencją księgową,
- zapisów w ewidencji analitycznej prowadzonej do składników majątku dokonuje się zgodnie z wytycznymi wynikającymi z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
- w czerwcu 2016 r. nie dokonano likwidacji majątku.

3.2. Księgi inwentarzowe prowadzone są przez pracownika zatrudnionego na etacie sekretarza szkoły.

Wnioski

Kontroler nie wnosi zastrzeżeń do zagadnień opisanych powyżej.

Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za rok 2016.

1. Realizacja planu finansowego, ewidencjonowanie operacji gospodarczych i finansowych, prawidłowość sporządzania sprawozdań w zakresie: operacji finansowych, sprawozdań budżetowych. Ocena zgodności ww. sprawozdań z ewidencją księgową.

2. Plan dochodów i jego realizacja (budżet).

Sprawozdanie Rb-27S sporządzone za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. wykazuje stan zerowy, ponieważ Gimnazjum nr 20 nie pozyskało dochodów podlegających zwrotowi do budżetu miasta. Kopia sprawozdania **akta kontroli str.78.**

3. Wydatki budżet

3.1. Kontroler biorąc pod uwagę dowody księgowe, księgi rachunkowe, sprawozdania budżetowe, konfrontując to z planem finansowym i jego wykonaniem sporządził zestawienie wydatków zakwalifikowanych do rozdziałów:

80110 Gimnazja.

80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli.

80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych.

80195 Pozostała działalność.

85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

85415 Pomoc materialna dla uczniów.

92601 Obiekty sportowe.

3.1.2. Plan finansowy wydatków na dzień 30.06.2016 r. do rozdziałów wymienionych powyżej to kwota 1 386 940,00 zł. Ze zbiorczego sprawozdania Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. oraz ksiąg rachunkowych wynika, że wydatki budżetowe za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. wyniosły ogółem **801 918,74 zł**. Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki dokonane w poszczególnych rozdziałach w czerwcu 2016 r. Ogólna kwota skontrolowanych wydatków wynosi **144 811,29 zł** co stanowi **10,45%** planowanych wydatków. Kopia zbiorczego sprawozdania Rb-28S sporządzanego za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. wraz z wydrukiem o nazwie: Zestawienie paragrafów wydatków za miesiąc 06/2016 wydruk sporządzono dnia 17.05.2017 r. **akta kontroli str. 79-90.**

3.2.1. W sprawozdaniu zbiorczym Rb-28S do rozdziałów wymienionych w pkt **3.1.** Gimnazjum nr 20 wykazało stan zobowiązań budżetowych na dzień 30.06. 2016 r. w kwocie **33 282,54 zł.**

W wyniku kontroli na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że:

- zobowiązania wykazane w § 4010 rozdział 80110 w kwocie 19 886,64 zł dotyczyły podatku dochodowego od osób fizycznych konto 225 „Rozrachunki z budżetami”, składek ZUS płaconych przez pracownika oraz składki zdrowotnej konto 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, do kont prowadzona jest ewidencja analityczna,
- zobowiązania wykazane w § 4110 rozdział 80110 w kwocie 9 935,24 zł to naliczone składki ZUS opłacane przez pracodawcę konto 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,

- zobowiązania wykazane w § 4120 rozdział 80110 w kwocie 869,88 zł to składki na Fundusz Pracy konto 229, „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”
- zobowiązania wykazane w § 4260 rozdział 80110 w kwocie 824,24 zł dotyczą faktury FV Nr P/P/10105749/0008/16 z dnia 22.06.2016 za dostawę energii elektrycznej termin płatności 06.07.2016 r.
- zobowiązania wykazane w § 4300 rozdział 80110 w kwocie **1 537, 50** zł dotyczą niżej wymienionych faktur: FV26/06/2016/R z dnia 30.06.2016 kwota 799,50 zł termin płatności 07.07.2016 r., FV 00040/2016 z dnia 20.06.2016 r. kwota 738, 00 termin płatności 04.07.2016 r.
- zobowiązania wykazane w § 4110 rozdział 85154 w kwocie 83,79 zł to naliczone składki ZUS opłacane przez pracodawcę konto 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- zobowiązania wykazane w § 4120 rozdział 85154 w kwocie 12,01 zł to składki na Fundusz Pracy konto 229, „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”,
- zobowiązania wykazane w §4170 w kwocie 133,24 zł dotyczyły naliczonego podatku dochodowego od osób fizycznych kwota 28,00 zł konto 225 „Rozrachunki z budżetami” oraz składek pracownika oraz składki zdrowotnej konto 229, „Rozrachunki publicznoprawne” kwota 105,24 zł.

Wydruki kont księgowych, z których wynikają dane liczbowe prezentowane po stronie zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28S **akta kontroli str. 91-98.**

Wnioski

Dane liczbowe wykazane w skontrolowanym zbiorczym sprawozdaniu Rb-28S sporządzonym za okres od początku roku do 30.06.2016 r. po stronie wydatków oraz zaangażowania są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4. Struktura dochodów - plan i wykonanie (wydzielony rachunek dochodów)

4.1. Rada Miasta Poznania upoważniła jednostkę kontrolowaną do gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku dochodów na mocy uchwały NR LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ostatnia zmiana uchwała Nr XVI/172/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 8 września 2015 r.

4.1.1. Zestawienie dochodów wykonanych przez Gimnazjum nr 20 sporządzono na podstawie ksiąg rachunkowych, sprawozdania Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych sporządzonego za okres od początku 2016 r. do 30.06.2016 r.

Tabela nr 1

Klasyfikacja Budżetowa	Plan po zmianach (zł) na dzień 30.06. 2016 r.	Dochody wykonane za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r.			
		Wg Rb-34S	Wg ewidencji księgowej		
			Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej
§ 0750 - wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	78 900,00	22 439,31	22 439,31	22 439,31	801-80110-0750-GD-K000-04/221/760
§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	100,00	19,91	19,91	19,91	801-80110-0920-GD-K000-01/132/221
§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	15 000,00	10 397,49	10 397,49	10 397,49	801-80110-0970-GD-K000-01/221/770
Razem	94 000,00	32 856,71	32 856,71	32 856,71	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

4.1.2. W Gimnazjum nr 20 środki dotyczące dochodów własnych były gromadzone na wydzielonym rachunku bankowym. Ze sporządzonego sprawozdania Rb-34S oraz ksiąg rachunkowych wynika, że wykonanie dochodów na wydzielonym rachunku za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. wyniosło ogółem **32 856,71 zł**. Z analizy wynika, że na ww. kwotę składały się dochody uzyskane w trzech paragrafach:

§ 0750- wpływy z wynajmu pomieszczeń, powierzchni pod reklamy,

§ 0920 - odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów oraz odsetki od nieterminowych wpłat należności z tytułu najmu,

§ 0970 - wpływy tytułem odszkodowania za utracone mienie.

4.1.3. Powyżej wymienione rodzaje dochodów były zgodne ze źródłami dochodów określonymi w art. 223 ustawy o finansach publicznych oraz w Uchwale Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ze zmianami w sprawie wydzielonego rachunku dochodów jednostek budżetowych Miasta Poznania, prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ze zmianami.

4.4. Prawidłowość zawartych umów.

Do kontroli wybrano 3 umowy najmu, na które w czerwcu 2016 r. zostały wystawione faktury sprzedaży. Kopie umów wraz z kwestionariuszem kontroli **akta kontroli str. 99-112**. Przegląd dokumentacji związanej z wynajmowaniem nieruchomości przez Gimnazjum nr 20 wykazał, co następuje:

7 *ju*

- w zawieranych umowach najmu wynajmującym było Miasto Poznań reprezentowane przez Dyrektora,
- główny księgowy prowadzi ewidencję analityczną do rozrachunków z kontrahentami na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”
- poddane kontroli umowy nie były zawarte na okres dłuższy niż trzy lata,
- w skontrolowanych umowach określono stawki czynszu, przedmiot najmu,
- w treści umów określono terminy płatności czynszu,
- księgowane wpłaty na kontach analitycznych zgodne były z dowodami księgowymi (fakturami), przypis kwoty należnej był zaewidencjonowany w księgach rachunkowych w dacie wystawienia faktury sprzedaży,
- dyrektor jednostki w okresie objętym kontrolą nie dokonywał umorzeń zaległych należności.

4.4.1. Kontroli poddano terminowość płatności z tytułu najmu za czerwiec 2016 r. Zestawienie sporządzono w tabeli, która włączona została do **akt kontroli str. 113**.

Z zestawienia terminów płatności wynika, że w czerwcu 2016 r. jednostka z tytułu najmu pomieszczeń pozyskała środki w kwocie **874,53 zł**. Kwota została ustalona na podstawie wystawionych faktur i dokonanych przez najemców wpłat. Z zestawienia terminów płatności wynika, że jeden z najemców nie dokonał zapłaty w terminie wyznaczonym. W wystawionej dnia 20.06.2016 r. termin zapłaty wyznaczono na dzień 04.07.2016 r. najemca uregulował należność 20.07.2016 r.

Wnioski

Dochody wykonane zostały wykazane w sprawozdaniu wg zrealizowanych wpływów środków pieniężnych na rachunek bankowy.

Nieprawidłowości

- a) Od należności nieuregulowanej w terminie z tytułu zawartej umowy cywilnoprawnej nie zostały naliczane odsetki, czym naruszono postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- b) W księgach rachunkowych wydzielonego rachunku dochodów do ewidencji należności z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych stosowane było konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Ewidencjonowanie ww. operacji gospodarczych na wskazanym powyżej koncie jest niezgodne z zasadami jego funkcjonowania, które opisane zostały w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Dochody z tytułu najmu składników majątku nie stanowią dochodów budżetowych w przypadku gromadzenia ich na wydzielonym rachunku dochodów.

c) Z kontroli dokumentacji w zakresie wynajmu pomieszczeń wynika, że dyrektor jednostki nie dopełniła czynności wynikających z art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami wymaganych od jednostki organizacyjnej na rzecz, której ustanowiony został trwały zarząd. Ustawodawca określił w cytowanym powyżej przepisie prawa obowiązki jednostki organizacyjnej, która po oddaniu nieruchomości w najem, użyczenie lub dzierżawę zobowiązana jest do powiadomienia właściwego organu w przypadku zawarcia umowy na czas oznaczony do trzech lat. Jednostka powinna uzyskać zgodę organu w przypadku, gdy umowa zawarta jest na czas dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony. *Zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.*

d) Wpływy z tytułu odszkodowania za utracone mienie zostały zaewidencjonowane na koncie 770 „Zyski nadzwyczajne”. Konto uchylone zostało z dniem 1 stycznia 2012 r. W związku z powyższym ujęcie operacji gospodarczej na ww. koncie jest niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

5. Kontrola dokumentacji w zakresie podatku VAT

Zarządzeniem Nr 64/2016//P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 27.01.2016 r. i Zarządzeniem zmieniającym Nr 595/2016/P z dnia 01.08.2016 r. w sprawie zasad prowadzenia rozliczeń od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji VAT-7 przez Miasto Poznań, wdrożony został „skonsolidowany” sposób rozliczenia podatku VAT.

W związku z powyższym w trakcie czynności kontrolnych sprawdzono:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e za czerwiec 2016 r. pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z deklaracji z rejestrami sprzedaży i zakupu,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o VAT, zwolnieniu z opodatkowania podatkiem VAT podlegają usługi świadczone przez jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, w zakresie kształcenia i wychowania oraz dostawy towarów i usług ściśle z tymi usługami związane. Gimnazjum nr 20 wykonuje czynności o charakterze sprzedażowym takie jak: wynajem pomieszczeń, wynajem powierzchni pod reklamy, czyli czynności stanowiące przejaw działalności gospodarczej. Miasto Poznań występuje w charakterze podatnika VAT w związku z wykonywaniem wskazanych powyżej czynności przez kontrolowaną jednostkę.

9
Jew

5.1. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestrów zakupu i sprzedaży oraz deklaracji VAT-7e. Sprawdzenie zgodności danych, wykazanych w deklaracji VAT-7e z rejestrami sprzedaży i zakupu za wrzesień 2016 r.

5.1.1. Sprawdzenia prawidłowości sporządzania deklaracji elementarnej VAT-7e pod względem formalnym i rachunkowym, zgodności danych wykazanych w deklaracji oraz prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży dokonano na podstawie kwestionariusza, który włączono do **akt kontroli str. 114-116**. Z kwestionariusza kontroli wynika, że:

- dane zawarte w deklaracji VAT -7e zgodne są z danymi zawartymi w rejestrach sprzedaży zakupu oraz z ewidencją księgową,
- w deklaracji VAT-7e za czerwiec 2016 r. wykazano kwoty podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego i naliczonego,
- dane liczbowe wykazane w deklaracji elementarnej VAT-7e w pozycji „Rozliczenie transakcji podlegających opodatkowaniu oraz podatku należnego” zgodne są z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej konta 760 i 220 oraz rejestrem sprzedaży. Dane wykazane w pozycji „Nabycie towarów oraz podatek naliczony” zgodne są z kontem 300 „Rozliczenie zakupu” z rejestrem zakupów oraz kontami księgowymi prowadzonymi do ewidencji podatku VAT konto 220 „Rozliczenie podatku VAT naliczonego”. Do konta 300 oraz 220 prowadzona jest ewidencja analityczna. Nadwyżka podatku należnego nad naliczonym wykazana w pozycji 52 deklaracji zgodna jest z kontem 225W. Kopia deklaracji za czerwiec 2016 r. wraz z wydrukami kont, których dane wykazano w deklaracji **akta kontroli str. 117-123**.

5.1.2. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży.

Transakcje o charakterze zakupowym ujęte w rejestrze zakupów mają odzwierciedlenie w dowodach księgowych (fakturach). Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, (czyli odliczenie) przysługuje podatnikowi, o którym mowa w art. 15 w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Kontrolowana jednostka dokonała odliczenia kwot podatku naliczonego VAT z faktur zakupu stosując prewspółczynnik, który w badanym okresie wynosił **4%**. Dane wykazane w rejestrze zakupu mają potwierdzenie w dowodach księgowych (fakturach). Kopia rejestru zakupów **akta kontroli str. 124-128**.

5.1.3. Transakcje ujęte w rejestrze sprzedaży mają potwierdzenie w dowodach źródłowych (fakturach wystawionych w czerwcu 2016 r.). Kontrolowana jednostka w rejestrze sprzedaży wykazała faktury dokumentujące sprzedaż opodatkowaną do której zastosowano stawkę **23 %** (najem pomieszczeń, wynajem powierzchni pod reklamę). Kopia rejestru sprzedaży wraz z kopiami faktur **akta kontroli str. 129-136.**

5.1.5. Faktury zakupu i sprzedaży posiadają dane adresowe Miasta Poznań oraz NIP Miasta Poznań.

Wnioski

Dane liczbowe wykazane w dokumentacji dotyczącej podatku od towarów i usług zgodne są z dowodami źródłowymi znajdującymi się w siedzibie jednostki.

5.2. Sprawdzenie prawidłowości ujmowania operacji gospodarczych związanych z podatkiem VAT w księgach rachunkowych wybranego do kontroli miesiąca.

5.2.1 Po przeprowadzonej kontroli dokumentacji księgowej czerwca 2016 r. (ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych) ustalono, że transakcje związane z podatkiem VAT ewidencjonowane były na następujących kontach księgowych:

220-0-23 Podatek VAT należy wg stawki 23% za dany miesiąc.

220-0-08 Podatek VAT należy wg stawki 8% za dany miesiąc.

220-01-23 Podatek VAT naliczony od zakupów wg stawki 23% do rozliczenia w danym miesiącu.

225W Rozrachunki wewnętrzne z miastem z tytułu podatku VAT.

300-01-00 Rozliczenie zakupu związanego ze sprzedażą opodatkowaną – brutto.

300-01-01 Rozliczenie zakupu związanego ze sprzedażą opodatkowaną – netto.

300-01-02 Rozliczenie zakupu związanego ze sprzedażą opodatkowaną- VAT do odliczenia w całości.

300-04 Rozliczenie zakupu niepodlegającego VAT.

800W Fundusz jednostki-analytika- rozliczenia wewnętrzne podatku VAT.

6. Należności

6.1. Na dzień 30.06.2016 r. jednostka kontrolowana wykazała należności w kwocie **5 816, 79 zł** w tym:

- należności wymagalne 4 942, 26 zł (szczegółowe zestawienie dłużników na dzień 30.06.2016 r. wraz z kwotami w załączniku do sprawozdania Rb-N),
- pozostałe należności z tytułu dostaw u usług 874,53 zł (należności dotyczące najmu uregulowane w lipcu 2016 r., szczegóły w zestawieniu sporządzonym do akt kontroli,
- pozostałe należności 27,60 zł nadwyżka podatku należnego nad naliczonym.

Ogółem kwota należności zgodna jest z kontem 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

6.1.1. Należności wymagalne wykazane w sprawozdaniu sporządzonym wg stanu na koniec II kwartału 2016 r. dotyczą lat 2014-2016. W związku z powyższym kontroler zwrócił się do dyrektora jednostki o wyjaśnienia, zapytano między innymi, jakie czynione były starania w celu wyegzekwowania zaległych kwot. Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że cyt: *”Informuję, że przed udzieleniem pełnomocnictwa p. mec. H.O. podjęłam następujące działania:*

- *wystosowałam wezwania do zapłaty dłużnikom,*
- *podpisałam umowy dot. spłaty zadłużenia z B. i M.,*
- *wykonywałam telefoniczne ponaglenia w stosunku do O. i innych dłużników”.* Treść wyjaśnienia wraz dokumentacją dotyczącą podjętych działań w celu wyegzekwowania należnych kwot **akta kontroli str. 137- 157.**

Kopia sprawozdania Rb-N sporządzonego wg stanu na koniec II kwartału 2016 r. wraz z załącznikami i obliczonymi do dnia 30.06.2016 r. odsetkami **akta kontroli str. 158-167.**

Nieprawidłowości

Od nieterminowych płatności w ramach działalności prowadzonej na wydzielonym rachunku dochodów nie naliczono odsetek, czym naruszono postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).Przepis § 8 cytowanego rozporządzenia stanowi, że *„odsetki od nieterminowych należności zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz niepóźniej niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału”.* Artykuł 40 ust. 2 pkt 3 cytowanej powyżej ustawy stanowi, że, cyt: *„Odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału”*

7. Wydatki (wydzielony rachunek dochodów)

7.1. Ze sprawozdania Rb-34S sporządzonego za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. wynika, że jednostka zaplanowała wydatki z wydzielonego rachunku dochodów w kwocie 94 000,00 zł wykonanie za ww. okres wg ksiąg rachunkowych i sprawozdania wynosi 27 634,04 zł. Kontrolą objęto wydatki czerwca 2016 r. na kwotę **875,98 zł** co stanowi **0,93 %** planowanych wydatków Kopia sprawozdania Rb-34S wraz z wydrukiem o nazwie:

Zestawienie paragrafów dochodów i wydatków za miesiąc 06/2016 **akta kontroli str.168-172.**

8. Zobowiązania

8.1. Z zapisów zawartych w sprawozdaniu Rb-Z i weryfikacji faktur wynika, że na dzień 30.06.2016 r. Gimnazjum nr 20 nie posiadało zobowiązań wymagalnych. Kopia sprawozdania Rb-Z sporządzonego wg stanu na koniec II kwartału 2016 r. **akta kontroli str. 173-174.**

9. Ocena prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań z operacji finansowych

9.1. Sprawdzono niżej wymienione sprawozdania, wyniki zestawiono w kwestionariuszu kontroli sprawozdań, który włączono do **akt kontroli str. 175-177.** Kontroli poddano następujące sprawozdania:

Miesięczne sprawozdania budżetowe:

- Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego od początku roku do dnia 30 czerwca 2016 r.
- Rb-28S sprawozdanie z wykonana planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego od początku roku do dnia 30 czerwca 2016 r.,
- Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 30.06.2016 r.

Sprawozdania w zakresie operacji finansowych:

- Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec II kwartału 2016 roku,
- Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec II kwartału 2016 roku.

Wnioski:

Sprawozdania budżetowe Rb-27S, Rb-28S, Rb-34S sprawozdanie z operacji finansowych Rb-N Rb-Z zostały sporządzone zgodnie z przepisami określającymi zasady ich sporządzania. Sprawozdania sporządzone zostały w sposób czytelny, podpisy złożono odręcznie na każdym formularzu w miejscu do tego oznaczonym. Pod podpisem umieszczona jest imienna pieczęć z imieniem i nazwiskiem osoby podpisującej. Dane liczbowe wykazane w ww. sprawozdaniach zgodne są z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

10. Kontrola gospodarki pieniężnej

10.1. Kontrola operacji gospodarczych związanych z wydatkami występującymi na rachunku podstawowym jednostki, na wydzielonym rachunku dochodów w okresie od 01.06.2016 r. do 30.06.2016 r.

Zestawienie skontrolowanych dowodów księgowych

Tabela nr 2

Miesiąc VI/2016	Numery wyciągów bankowych	Numery Raportów kasowych	Numery księgowe sprawdzonych dowodów księgowych	Numery list płac	Potwierdzenie na dowodach procedur kontroli	
					Tak	Nie
(Budżet)	71-82	RK 5/2016 za okres od 01.06-30.06.2016	236-281	Listy płac od nr 49-51 z dnia 01.06.2016 r., Listy płac od nr 52 do 58 z dnia 24.06.2016r., Lista płac nr 59 z dnia 27.06.2016 r.,	x	
(WRD)	44-48	RK 6/2016 za okres od 01.06.-30.06.2016	114-127	-	x	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

10.2. W wyniku kontroli dowodów księgowych z czerwca 2016 r. stwierdzono, że:

- zapisy w wyciągach bankowych zgodne są z dowodami źródłowymi (fakturami potwierdzającymi zapłatę zobowiązań, listami płac potwierdzającymi wysokość naliczonego wynagrodzenia, deklaracją ZUSDRA i podatkową za wyjątkiem jednego przypadku-dotyczy zwrotu środków w kwocie 600,00 zł z konta podstawowego na wydzielony rachunek dochodów),
- w dokumentacji czerwca 2016 r. znajdują się wszystkie wyciągi bankowe dokumentujące operacje pieniężne dokonywane za pośrednictwem banku,
- w obrębie wyciągów bankowych została zachowana ciągłość sald,
- dowody księgowe spełniają wymogi określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- dowody księgowe czerwca odzwierciedlały operacje gospodarcze, których dotyczyły, były kompletne i wolne od błędów rachunkowych,
- kontroler ustalił, że istnieje zgodność zapisów w księgach rachunkowych z dowodami księgowymi,

- dowody księgowe podlegające ujęciu w księgach rachunkowych były sprawdzone merytorycznie przez dyrektora jednostki, formalnie i rachunkowo przez głównego księgowego, zatwierdzone do zapłaty przez dyrektora jednostki,
- zapisy na koncie 130 dokonywane były na podstawie dokumentów bankowych, tj. wyciągów bankowych,
- na fakturach znajduje się data wpływu, co umożliwi ustalenie, czy wszystkie koszty zakwalifikowano i ujęto w księgach rachunkowych

Nieprawidłowości

a) W czerwcu 2016 r. z § 3020 Fundusz Zdrowotny Nauczycieli zostały wypłacone środki w kwocie 1 800, 00 zł dla dwójki nauczycieli bez wymaganej dokumentacji (brak oświadczenia wnioskodawców o dochodach przypadających na jednego członka rodziny). Dokonując wypłaty środków bez wymaganej dokumentacji naruszono postanowienia § 4 ust. 3 pkt 3 Uchwały Nr XXXV/353/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie środków finansowych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej, określenia rodzajów świadczeń w ramach tej pomocy oraz warunków i sposobu jej przyznawania.

b) Kontroler ustalił, że w czerwcu 2016 r. wydatkowano środki za usługę doradztwa w zakresie kontroli zarządczej w kwocie 369,00 zł. Kopia faktury wraz z kopią umowy **akta kontroli str. 178-180**. Zgodnie z postanowieniem art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, „*zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki*”. Podpisanie umowy a następnie wydatkowanie środków na kontrolę zarządczą nie znajduje potwierdzenia w przepisach prawa. Reasumując w czerwcu 2016 r. dokonano wydatków z naruszeniem postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dokonując wydatkowania środków na ww. cel.

c) Kontroler stwierdził niedopuszczalny przypadek dokonania przelewu na kwotę 600,00 zł tytułem zwrotu na rachunek bankowy wydzielonego rachunku dochodów bez dowodu źródłowego. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Dowód źródłowy(faktura) znajduje się w dokumentacji marca 2016 r. i dotyczy zapłaty zobowiązania za szkolenie § 4700.

11. Rozliczenia finansowe

Rozliczenia finansowe w 2016 r. dokonywane były za pośrednictwem systemu bankowego IPKO w Poznaniu Jednostka korzystała z elektronicznych form przelewu. Do autoryzacji przelewów przy wykonywaniu operacji finansowych za pośrednictwem systemu bankowego

wymagane było złożenie dwóch podpisów elektronicznych. Upoważnienie do składania podpisów miały następujące osoby: dyrektor jednostki (grupa A), główny księgowy (grupa A), specjalista ds. płac (grupa A). Kontroler zwrócił się z pytaniem do dyrektora, czy dokonuje weryfikacji danych kontrahenta przed zatwierdzeniem transakcji finansowej. Z pisemnego wyjaśnienia złożonego przez dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, że cyt.: „*Informuję, że przed dokonaniem przelewu bankowego każdorazowo weryfikuję:*

- *numer rachunku kontrahenta,*
- *jego nazwę,*
- *kwotę do zapłaty*”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str. 181**

Uchybienie

Dyrektor jednostki nie zapewnił sobie kontroli nad realizowanymi przelewami ustalając konfigurację uprawnień w sposób opisany powyżej (kwalifikacja wszystkich osób do grupy A). Taka konfiguracja uprawnień jest wbrew zalecanym standardom kontroli zarządczej i może w przyszłości generować nieakceptowane ryzyko nadużyć finansowych. Wydaje się zasadne wzmocnienie mechanizmów kontroli w zakresie operacji na rachunkach bankowych jednostki poprzez zmianę schematu uprawnień. Kopia wniosku o konfigurację dostępu do IPKO **akta kontroli str. 182-187.**

12. Prowadzenia gospodarki kasowej

12.1. Gospodarkę kasową reguluje instrukcja kasowa. Obowiązki kasjera w Gimnazjum nr 20 w okresie objętym kontrola wykonywała Pani **L.M.** zatrudniona na stanowisku sekretarza szkoły. Kontroler stwierdził, iż w aktach osobowych znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 10.01.2007 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego”.

12.1.1. Szczegółowe informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia gospodarki kasowej przedstawiono w kwestionariuszu o nazwie „Kontrola gospodarki kasowej”. Kwestionariusz kontroli **akta kontroli str. 188-190.**

12.1.2. W trakcie kontroli sprawdzono raporty kasowe czerwca 2016 r. z budżetu oraz wydzielonego rachunku dochodów w zakresie:

- ujmowania operacji kasowych w raportach,
- zachowania zgodności przychodu pobranej z banku gotówki do kasy z dowodami potwierdzającymi operację,
- kompletności i prawidłowości dowodów kasowych, w tym, czy zawierały numery identyfikacyjne,

- zgodności zapisów w raportach kasowych z dowodami źródłowymi,
- ujmowania operacji kasowych w miesiącu objętym kontrolą,
- czy ujęte w raportach kasowych dowody księgowe są poddane procedurom kontrolnym, tzn. kontroli pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym,
- czy dowody księgowe zatwierdzane są przez upoważnione do tego osoby,
- czy sprawdzenia raportów kasowych dokonuje uprawniony pracownik.

Wnioski z kontroli prowadzenia gospodarki kasowej.

W czerwcu nie pobierano z rachunków bankowych gotówki do zasilenia kasy. Zapisy w raportach były zgodne z dowodami źródłowymi, dowody były zatwierdzane przez dyrektora jednostki, ujęte w raportach operacje gospodarcze potwierdzone są dowodami źródłowymi (fakturami). Raporty kasowe sporządzane były przez uprawnionego do tego pracownika, któremu kierownik jednostki powierzył pismem z dnia 01.10.2003 r. funkcję kasjera. Kopia pisma **akta kontroli str.191.**

Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia gospodarki kasowej.

a) Na dowodach księgowych dokumentujących wypłatę gotówki z kasy nie zamieszczano daty jej odbioru, co jest niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości, wypłaty gotówki z kasy dokonywano bez potwierdzenia jej odbioru, co jest sprzeczne z zapisem art. 21 ust.1 pkt 5 ustawy o rachunkowości.

b) Na przyjętą do raportu kasowego gotówkę tytułem zwrotu pobranej zaliczki nie wystawiono dowodu KP „Kasa przyjmie” Niezałączanie do raportów kasowych dowodów potwierdzających poprawność dokonanych w nich zapisów narusza przepis art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz jest niezgodne z uregulowaniami wewnętrznymi w zakresie gospodarki kasowej § 7 pkt 1b instrukcji oraz polityką rachunkowości str. 44 dokumentu.

c) W czerwcu 2015 r. dokonywano zakupów, których płatność następowała gotówką bez wcześniejszego pobrania gotówki z kasy, co może sugerować, że pracownicy dokonują zakupów z własnych środków. Działanie takie uniemożliwia przeprowadzenie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz uniemożliwia przeprowadzenie przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych, z planem finansowym, do czego zobowiązuje art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. a cytowanej powyżej ustawy.

d) Na dowodach źródłowych, załączonych do raportów kasowych nie zamieszczano pozycji, pod którymi zostały one zaewidencjonowane w księgach rachunkowych, nie podano pozycji z raportu kasowego. Działanie takie stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 oraz art. 24 ust. 4

pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości a także jest niezgodne z zapisem instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów § 6 pkt 2.

e) Raporty Kasowe prowadzone były za pomocą arkusza kalkulacyjnego Excel, który nie spełnia wymogów wynikających z art. 13 ust. 5 ustawy o rachunkowości. Przyjęta zasada ewidencjonowania gotówki nie została określona w polityce rachunkowości ani w innych uregulowaniach dotyczących gospodarki finansowej.

f) Ewidencja druków ścisłego zarachowania KW „Kasa wypłaci”, KP „Kasa przyjmie” prowadzona jest przez osobę, która ww. druki wydaje „sama sobie” i jednocześnie dokumentuje nimi operacje gotówkowe. Skupienie kluczowych obowiązków związanych z obrotem kasowym w osobie jednego pracownika jest obarczone ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości. W związku z powyższym w celu usprawnienia funkcjonowania kontroli zarządczej, opisanej w art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, proponuję rozważyć powierzenie obowiązków w zakresie prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania pracownikowi jednostki, który nie zajmuje się dokumentowaniem operacji gotówkowych oraz pobieraniem gotówki z rachunków bankowych.

13. Racjonalność, celowość, legalność w gospodarowaniu środkami publicznymi.

13.1. Terminowość płatności faktur.

Jednostka kontrolowana realizuje płatności gotówką bądź przelewem. Przy regulowaniu zobowiązań wobec kontrahentów nie stwierdzono opóźnień w terminach płatności. Płatności gotówką dokonuje w dniu dokonania zakupów materiałów i usług oraz przelewem zgodnie z terminami określonymi przez dostawców usług.

13.2. Racjonalność i celowość ponoszonych wydatków.

Z ustaleń kontroli wynika, że w zakresie wydatkowania środków stosowano się do przepisu art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki ujęte w planie finansowym jednostki stanowią nieprzekraczalny limit.

13.3. Legalność wydatków.

Na podstawie sprawdzonych dokumentów księgowych ustalono, że:

- wszystkie zrealizowane w miesiącu objętym kontrolą wydatki ujęte zostały w planie finansowym jednostki,
- wydatki w okresie objętym kontrolą były zgodne, co do wysokości i rodzaju z pozycjami uwidocznionymi w ewidencji księgowej,
- zrealizowane w okresie objętym kontrolą wydatki znajdują potwierdzenie w dowodach księgowych.

Kontrolowana jednostka w czerwcu 2016 r. wydatkowała przydzielone jej do budżetu środki zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym. Wydatki dokonywane były na cele, dla których jednostka została powołana, za wyjątkiem wydatków dotyczących kontroli zarządczej. Szczegóły opisano w treści sprawozdania. W miesiącu objętym kontrolą nie były przekraczane terminy wymagalności zobowiązań.

14. Prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych, ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych

14.1. Szczegółowe informacje dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych przedstawiono w kwestionariuszu kontroli **akta kontroli str.192-197**. Kontroler sprawdził prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych w stosunku do czerwca 2016 r. W szczególności sprawdzono:

- czy jednostka prowadzi wymagane przepisami ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe,
- czy księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa,
- sprawdzono kompletność zapisów księgowych i ich udokumentowanie,
- czy dowody księgowe zawierają klasyfikację budżetową oraz dekretację kontową wydatków.

Wnioski.

Kontrolowana jednostka prowadzi wymagane art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe. Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program Progman Finanse DDJ 10.6.0.0 Firmy Wolters Kluwer, na który jednostka posiada licencję. Księgi rachunkowe prowadzone są w siedzibie jednostki. Wyjaśnienie dyrektora dotyczące miejsca prowadzenia ksiąg rachunkowych **akta kontroli str.198**. Przedłożone kontrolerowi dzienniki o nazwie Dziennik dokumentów „Budżet” za miesiąc czerwiec/2016 Dziennik dokumentów „RDW” za miesiąc czerwiec/2016, „Księga główna”, która prowadzona oddzielnie do budżetu oraz wydzielonego rachunku dochodów spełniały wymogi określone w ustawie o rachunkowości tj. pozycje były kolejno numerowane, obroty liczone były w sposób ciągły narastająco od początku roku. Księgi rachunkowe oznaczone są nazwą jednostki, rodzajem księgi oraz nazwą programu komputerowego przy pomocy, którego są prowadzone, rokiem obrachunkowym, okresem, którego dotyczą oraz datą sporządzenia. Zapisy w księgach rachunkowych były kompletne i udokumentowane dowodami dopuszczonymi przez dyrektora jednostki do stosowania. Zapisy księgowe operacji gospodarczych, zawierały datę operacji

gospodarczej, datę księgowania, datę dokumentu, numer identyfikacyjny dowodu stanowiący podstawę zapisu, skróconą treść, kwotę oraz wskazanie kont, na których zostały ujęte. Program Finanse DDJ zapewnia automatyczną kontrolę ciągłości zapisów poprzez przenoszenie obrotów i sald. Kontrolowany miesiąc został zamknięty dnia 15 lipca 2016 r.

Nieprawidłowości

a) Konto księgowe 130 „Rachunek bieżący jednostki” prowadzone było z naruszeniem zasad jego prowadzenia, które opisane zostało w zakładowym planie kont będącym integralną częścią polityki rachunkowości. Zgodnie z zapisem cytowanego dokumentu: „jednostka budżetowa ma obowiązek prowadzić analitykę w przekroju podziałek klasyfikacji budżetowej planu finansowego (analitycznie w przekroju paragrafu)”.¹ Prowadzenie ewidencji księgowej bez tak szczegółowego podziału jest również niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont, (...) w którym opisane zostały zasady prowadzenia ewidencji na ww. koncie.

b) Dla zachowania czystości obrotów na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” do mylnie wpłaconych środków nie zastosowano technicznego zapisu ujemnego, co jest niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta opisanymi w polityce rachunkowości str. 47 oraz zasadami opisanymi z załączniku nr 3 do rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

c) Nie zachowano zasady ujmowania zdarzeń w porządku systematycznym przy ewidencji niżej wymienionej operacji gospodarczej. Nie zachowując systematyki zapisów w księgach rachunkowych naruszono postanowienia art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zdarzenia związane z wpływem na rachunek bankowy odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym wydzielonego rachunku dochodów ewidencjonowano w następujący sposób:

- 132/221-02-801-80101-0920
- 221/750-02-801-80101-0920

Prawidłowe księgowanie ww. operacji:

132§0920/750

¹ Polityka rachunkowości wprowadzona zarządzeniem Dyrektora nr 1//2016 z dnia 04.01.2016 r. str.47

15. Ocena funkcjonowania kontrolowanej jednostki. Mechanizmy kontroli w zakresie gospodarki finansowej

Gimnazjum nr 20 w okresie objętym kontrolą posiadało dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości. Księgi rachunkowe spełniały kryteria określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Gospodarkę finansową w Gimnazjum nr 20 w okresie objętym kontrolą regulowały instrukcje, które wymienione zostały w pkt 1.3. sprawozdania. Sporządzone przez jednostkę miesięczne sprawozdania budżetowe zawierały dane zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Zobowiązania jednostki regulowane były terminowo. Ustalone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczące nieprzestrzegania zasad prowadzenia konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” zgodnie z wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...) w zakresie ewidencji na kontach księgowych oraz w zakładowym planie kont nie miały wpływu na zgodne ze stanem rzeczywistym przedstawienie danych w sprawozdaniach budżetowych z dochodów i wydatków. W zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-28S, Rb-27S, Rb-34S za okres od początku roku do dnia 30.06.2016 r. ustalono, że zostały sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 9 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 03.02.2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w oparciu o dane wynikające z ksiąg rachunkowych jednostki. Sprawozdania z operacji finansowych Rb-N, Rb-Z, sporządzone zostały zgodnie z postanowieniem § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Wydatkowanie środków publicznych odbywało się nie zawsze zgodnie z obowiązującymi przepisami (dotyczy wydatków z Funduszu Zdrowotnego Nauczycieli oraz wydatków związanych z kontrolą zarządczą). Szczegóły w treści sprawozdania. Operacje gospodarcze w księgach rachunkowych były ewidencjonowane na bieżąco. Nieprawidłowości stwierdzono przy prowadzeniu gospodarki kasowej. W związku z powyższym obszar ten wymaga nadzoru ze strony kierownika jednostki, który z mocy art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych odpowiedzialny jest za gospodarkę finansową. Nadzoru wymaga również obszar związany z gospodarowaniem mieniem w tym w szczególności zagadnienia związane z najmem i bieżącą analiza należności.

16. Podsumowanie stwierdzonych nieprawidłowości i ocena.

1. W instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów str. 5 § 5 pkt 1 znalazł się zapis następującej treści (...) „ w zatwierdzaniu dokumentów bierze udział dyrektor i główny księgowy ” (...).Zapis ten jest niezgodny z postanowieniem art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, ponieważ głównemu księgowemu jednostki sektora finansów publicznych przypisane jest wykonywanie dyspozycji. Zatwierdzenie wydatku, czyli dyspozycja środkami pieniężnymi leży w kompetencji kierownika jednostki, i nie może być wykonywana przez osobę, w tym przypadku głównego księgowego, który wykonuje kasowo dyspozycję. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych może upoważnić inne osoby spośród pracowników do dysponowania środkami pieniężnymi, ale nie mogą to być osoby odpowiedzialne za wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. W związku z powyższym należy dokonać zmian w treści instrukcji poprzez wykreślenie zapisu upoważniającego głównego księgowego do zatwierdzania dokumentów.
2. Od należności nieuregulowanej w terminie z tytułu zawartej umowy cywilnoprawnej nie zostały naliczane odsetki, czym naruszono postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
3. W księgach rachunkowych wydzielonego rachunku dochodów do ewidencji należności z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych stosowane było konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Ewidencjonowanie ww. operacji gospodarczych na wskazanym powyżej koncie jest niezgodne z zasadami jego funkcjonowania, które opisane zostały w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Dochody z tytułu najmu składników majątku nie stanowią dochodów budżetowych w przypadku gromadzenia ich na wydzielonym rachunku dochodów.
4. Z kontroli dokumentacji w zakresie wynajmu pomieszczeń wynika, że dyrektor jednostki nie dopełniła czynności wynikających z art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami wymaganych od jednostki organizacyjnej na rzecz, której ustanowiony został trwały zarząd. Ustawodawca określił w cytowanym powyżej przepisie prawa obowiązki jednostki organizacyjnej, która po oddaniu nieruchomości w najem, użyczenie lub dzierżawę zobowiązana jest do powiadomienia właściwego organu w przypadku zawarcia umowy na czas oznaczony do trzech lat. Jednostka powinna uzyskać zgodę organu w przypadku, gdy umowa zawarta jest na czas dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony. Zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na

czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

5. Wpływy z tytułu odszkodowania za utracone mienie zostały zaewidencjonowane na koncie 770 „Zyski nadzwyczajne”. Konto uchylone zostało z dniem 1 stycznia 2012 r. W związku z powyższym ujęcie operacji gospodarczej na ww. koncie jest niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).
6. Od nieterminowych płatności w ramach działalności prowadzonej na wydzielonym rachunku dochodów nie naliczono odsetek, czym naruszono postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Przepis § 8 cytowanego rozporządzenia stanowi, że *„odsetki od nieterminowych należności zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału”*. Artykuł 40 ust. 2 pkt 3 cytowanej powyżej ustawy stanowi, że, cyt: *„Odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału”*
7. W czerwcu 2016 r. z § 3020 Fundusz Zdrowotny Nauczycieli zostały wypłacone środki w kwocie 1 800, 00 zł dla dwójki nauczycieli bez wymaganej dokumentacji (brak oświadczenia wnioskodawców o dochodach przypadających na jednego członka rodziny). Dokonując wypłaty środków bez wymaganej dokumentacji naruszono postanowienia § 4 ust. 3 pkt 3 Uchwały Nr XXXV/353/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 8 kwietnia 2008r. w sprawie środków finansowych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej, określenia rodzajów świadczeń w ramach tej pomocy oraz warunków i sposobu jej przyznawania.
8. Kontroler ustalił, że w czerwcu 2016 r. wydatkowano środki za usługę doradztwa w zakresie kontroli zarządczej w kwocie 369,00 zł. Zgodnie z postanowieniem art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, *„zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki”*. Podpisanie umowy a następnie wydatkowanie środków na ww. cel nie znajduje potwierdzenia w przepisach prawa. W związku z powyższym dokonano wydatku z naruszeniem postanowienia art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
9. Kontroler stwierdził niedopuszczalny przypadek dokonania przelewu na kwotę 600,00 zł

tytułem zwrotu środków na rachunek bankowy wydzielonego rachunku dochodów bez dowodu źródłowego. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

10. Dyrektor jednostki nie zapewnił sobie kontroli nad realizowanymi przelewami ustalając konfigurację uprawnień kwalifikując wszystkie osoby do grupy A. Taka konfiguracja bez udziału dyrektora, czyli „każdy z każdym” jest wbrew zalecanym standardom kontroli zarządczej i może w przyszłości generować nieakceptowane ryzyko nadużyć finansowych. Wydaje się zasadne wzmocnienie mechanizmów kontroli w zakresie operacji na rachunkach bankowych jednostki poprzez zmianę schematu uprawnień.
11. Na dowodach księgowych dokumentujących wypłatę gotówki z kasy nie zamieszczano daty jej odbioru, co jest niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości, wypłaty gotówki z kasy dokonywano bez potwierdzenia jej odbioru, co jest sprzeczne z zapisem art. 21 ust. 1 pkt 5 ustawy o rachunkowości.
12. Na przyjętą do raportu kasowego gotówkę tytułem zwrotu pobranej zaliczki nie wystawiono dowodu KP „Kasa przyjmie” Niezałączanie do raportów kasowych dowodów potwierdzających poprawność dokonanych w nich zapisów narusza przepis art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz jest niezgodne z uregulowaniami wewnętrznymi w zakresie gospodarki kasowej § 7 pkt 1b instrukcji oraz polityką rachunkowości str. 44 dokumentu.
13. W czerwcu 2015 r. dokonywano zakupów, których płatność następowała gotówką bez wcześniejszego pobrania gotówki z kasy, co może sugerować, że pracownicy dokonują zakupów z własnych środków. Działanie takie uniemożliwia przeprowadzenie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz uniemożliwia przeprowadzenie przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych, z planem finansowym, do czego zobowiązuje art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. a cytowanej powyżej ustawy.
14. Na dowodach źródłowych, załączonych do raportów kasowych nie zamieszczano pozycji, pod którymi zostały one zaewidencjonowane w księgach rachunkowych, nie podano pozycji z raportu kasowego. Działanie takie stanowi naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości a także jest niezgodne z zapisem instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów § 6 pkt 2.
15. Raporty Kasowe prowadzone były za pomocą arkusza kalkulacyjnego Excel, który nie spełnia wymogów wynikających z art. 13 ust. 5 ustawy o rachunkowości. Przyjęta zasada

ewidencjonowania gotówki nie została określona w polityce rachunkowości ani w innych uregulowaniach dotyczących gospodarki finansowej.

16. Ewidencja druków ścisłego zarachowania KW „Kasa wypłaci”, KP „Kasa przyjmie” prowadzona jest przez osobę, która ww. druki wydaje „sama sobie” i jednocześnie dokumentuje nimi operacje gotówkowe. Skupienie kluczowych obowiązków związanych z obrotem kasowym w osobie jednego pracownika jest obarczone ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości. W związku z powyższym w celu usprawnienia funkcjonowania kontroli zarządczej, opisanej w art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, proponuję rozważyć powierzenie obowiązków w zakresie prowadzenia ewidencji druków ścisłego zarachowania pracownikowi jednostki, który nie zajmuje się dokumentowaniem operacji gotówkowych oraz pobieraniem gotówki z rachunków bankowych.
17. Konto księgowe 130 „Rachunek bieżący jednostki” prowadzone było z naruszeniem zasad jego prowadzenia, które opisane zostało w zakładowym planie kont będącym integralną częścią polityki rachunkowości. Zgodnie z zapisem cytowanego dokumentu: *„jednostka budżetowa ma obowiązek prowadzić analitykę w przekroju podziałek klasyfikacji budżetowej planu finansowego (analitycznie w przekroju paragrafu)”*.² Prowadzenie ewidencji księgowej bez tak szczegółowego podziału jest również niezgodne z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont, (...) w którym opisane zostały zasady prowadzenia ewidencji na ww. koncie.
18. Dla zachowania czystości obrotów na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” do mylnie wpłaconych środków nie zastosowano technicznego zapisu ujemnego, co jest niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta opisanymi w polityce rachunkowości, str. 47 oraz zasadami opisanymi z załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).
19. Nie zachowano zasady ujmowania zdarzeń w porządku systematycznym przy ewidencji niżej wymienionej operacji gospodarczej. Nie zachowując systematyki zapisów w księgach rachunkowych naruszono postanowienia art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zdarzenia związane z wpływem na rachunek bankowy odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym wydzielonego rachunku dochodów ewidencjonowano w następujący sposób wskazany poniżej:

² Polityka rachunkowości wprowadzona zarządzeniem Dyrektora nr 1//2016 z dnia 04.01.2016 r. str.47

➤ 132/221-02-801-80101-0920

➤ 221/750-02-801-80101-0920

Prawidłowe księgowanie ww. operacji

132§0920/750

Sprawozdanie zakończone

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden znajduje się w dokumentacji Biura Kontroli, drugi otrzymuje kontrolowana jednostka. Do wiadomości kopie sprawozdania otrzymują: Skarbnik Miasta Poznania, Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania. Ustalenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały omówione z Dyrektorem kontrolowanej jednostki oraz główną księgową. Zgodnie art. 33 ust. 5 i 6 ustawy o systemie oświaty oraz § 40 w zw. z § 1 ust. 3 zarządzenia Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić stanowisko wobec zawartych w nim ustaleń, ocen, uwag i wniosków. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją **58/2017**

Poznań, dnia 30.05.2017 r.

Kontroler

GLÓWNY SPECJALISTA

ds. kontroli

Jadwiga Mazur
Jadwiga Mazur